

BLUMENTÁL

Ročník XXVI

Číslo 11

November 2015

Memento mori!

Oniektorých prísnych reholiach ako sú trapisti, kamalduli alebo kartuziáni sa najmä v minulosti zvyklo hovoriť, že ich prisne a posvätné mlčanie – *silentium sacrum* je vraj prerušené len pri vzájomnom stretnutí na chodbách alebo dvore kláštora krátkym pozdravom: „Memento mori – Pamätaj, že zomrieš!“ Nevedno, či takéto pravidlo skutočne platilo v niektorých mníšskych komunitách. Toto tvrdenie spopularizoval poľský spisovateľ Henryk Sienkiewicz v historickom románe *Pán Wolodyjowski*. Taktiež sa nedá generalizovať tvrdenie, že niektorí obzvlášť extrémni askéti v týchto mníšskych rádoch nezvykli spávať v posteliach, ale údajne v rakvách, aby si aj takto pripomínali ľudskú pomínelnosť. Mám však jednu zaujímavú skúsenosť, keď som v čase svojho zámorského pôsobenia absolvoval duchovné cvičenia krátko po r. 2000 u trapistov v kláštore New Melleray Abbey v Peoste v štáte Iowa. Majú tam takmer 160-ročnú tradíciu, že ručne vyrábajú jednoduché drevené rakvy, po ktorých je veľký záujem v USA, s tým, že namiesto každej vyrobenej rakvy zasadia vo svojich lesoch nový strom, každú rakvu pred vyexpedovaním požehnajú a za každého, kto bude v ich rakve pochovaný, slúžia osobitne svätú omšu. Spája sa tu úcta k prírode na rovine environmentálnej a dôstojnosť ľudského a kresťanského života na rovine spirituálnej.

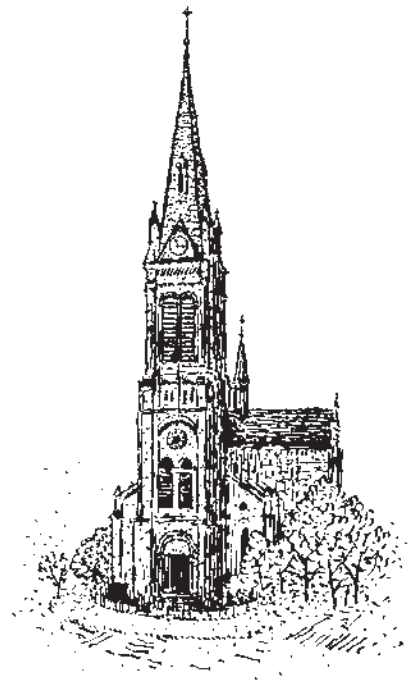
Tento zvyk je teda dosť vzdialený od takmer morbidných predstáv, ktoré v spopularizovanej podobe spájame s prísnyim asketickým životom týchto mníchov. Avšak kresťanské umenie v minulosti, keď zobrazovalo sväté postavy rehoľníkov, teológov alebo mystikov, s veľkou záľubou dotváralo pracovné zátiašie týchto ľudí tak, že na ich stole sa nenachádzal dnes takmer obligátny počítač alebo notebook, ale svätosť, duchovnosť a prísnosť týchto svätcov dekorovali v ich celách krížom, posvätnou knihou a lebkou umiestnenou takmer pred očami. Tento zvyk v niektorých kláštoroch v dávnych časoch, že na stole novoprijatého mnícha sa nachádzala lebka niektorého zo spolubratov, ktorý zomrel pred desaťročiami, mal pripomínať aj mladým rehoľníkom, aký je život krátky a na aké hodnoty sa majú sústrediť.

Prečo súčasťou spirituality v týchto kláštoroch bola permanentná myšlienka na smrť? Prečo nám sám Kristus pripomína: *Preto bďte, lebo nevíete ani deň ani hodinu* (Mt 25, 13)? V tomto novembrovom, a osobitne v dušičkovom čase, nám Cirkev túto smutnejšiu stránku pozemskej reality zdôrazňuje intenzívnejšie než inokedy. V období, keď sme ochotní viac pamätať na našich drahých zosnulých a na duše v očistci, nám Cirkev kladie na srdce, aby sme nezabúdali ani na svoj ľudský koniec, život vo večnosti a túžbu po spáse.

V útlej knižočke *Nasledovanie Krista*, ktorá sa už po stáročia považuje za druhú najcítanejšiu knihu po Svätom písme, augustiniánsky mních – ctihodný Tomáš Kempenský (1380 – 1471) celú jednu kapitolu venoval myšlienke na smrť. V 23. kapitole prvej knihy svojho štvorzväzkového diela píše: „Veľmi krátky je tvoj život na zemi; nuž uvažuj, ako je to vlastne s tebou. Dnes človek je a zajtra sa pomíne... Vo všetkom by si mal konať a myslieť tak, akoby si dnes mal umrieť. Keby si mal dobré svedomie, smrti by si sa veľmi nebál... Čo nám osoží dlho žiť, keď sa tak málo polepšujeme... Ak je strašné umierať, ešte nebezpečnejšie je dlho žiť. Šťastný, kto má hodinu svojej smrti stále pred očami a kto sa denne pripravuje na smrť... Ráno si pomysli, že nedežiješ večera a večer sa neopováž sľubovať si ráno.“ Ak na nás tieto Kempenského slová pôsobia skľučujúco, nájdeme o niekoľko riadkov ďalej myšlienku, ktorá nám pomôže vytvoriť si obraz o Kempenskom ako zachmúrenom mníchovi, ktorý ani v najmenšom netuží tešiť sa z pozemského života a takmer ignorantsky sa stavia ku Kristovej požiadavke, aby sme neutekali zo sveta, ale naopak, stali sa preň svetlom a kvasom. Tomáš Kempenský totiž pokračuje takto: „Ten sa môže tešiť nádejou na šťastnú hodinu smrti, kto dokonale pohrdá svetom, vrelo túži zdokonaľovať sa v čnostiach...“ Opovrhovať svetom? Ale veď Boh stvoril tento svet a dal nám poslanie, aby sme ho udržiavali a zušľachťovali!

Tieto formulácie by sme nemali odbiť ako prejav (nebudaj temného!) stredovekého zmýšľania človeka. Veď Tomáš Kempenský patril k popredným reprezentantom duchovného prúdu tzv. *Devotio moderna* (moderná, nová nábožnosť). Možno niektoré jeho vyjadrenia verné mentalite jeho čias sú formulované spôsobom, ktorý môže vystrašiť moderného – súčasného človeka. Veď popri tých, ktorí si *Nasledovanie Krista* nesmierne vážili a vážia, vystupuje aj geniálna osobnosť kalibru ako bol švajčiarsky teológ, kardinál Hans Urs von Balthasar (1905 -1988), ktorý sa na adresu tohto slávneho diela vyjadril veľmi kritickým tónom, že „namiesto otvorenosti a pripravenosti srdca nám ponúka potlačenú a melancholickú rezignáciu“. Ale asi by sme krivdili nielen Kempenskému, ale aj všetkým mníchom (o pustovníkoch nehovoriac), ktorí väčšinu života strávili vo svojej cele, ak by sme ich podozrievali, že si nevážia tento svet, ak ho chápeme ako Božie dielo, a nie ten svet, ktorí sme my ľudia dokázali narušiť zlom a hriechom.

Autor *Nasledovania Krista* popri nie najšťastnejšie volenom výraze „opovrhovanie sve- (Pokračovanie na s. 7)

*Kriste, náš kráľ a pastier,
zhromaždi svoje ovce
zo všetkých krajín a pas ich
na svojich bohatých pasienkoch pravdy
a života.*

*Náš vodca a spasiteľ,
urob zo všetkých ľudí svoj ľud,
uzdrav chorých, vyhľadaj stratených,
chráň silných, povolaj vzdialených,
zhromaždi rozptýlených a povzbuď
malomyselných.*

*Večný sudca,
keď budeš odovzdať
svoje kráľovstvo Bohu Otcovi,
postav nás po svojej pravici a daj,
aby sme zaujali kráľovstvo,
ktoré je pre nás pripravené od stvorenia
sveta.*

*Knieža pokoja,
uchráň srdcia ľudí
od vojnových zámerov
a daruj národom svoj pokoj.*

*Dedič všetkých národov,
zhromaždi ľudstvo so všetkými jeho
hodnotami
do kráľovstva tvojej Cirkvi,
ktorú ti daroval Otec,
aby ťa všetci uznávali za Hlavu
v jednote s Duchom Svätým.*

*Kriste, prvorođený z mŕtvych
a prvotina zosnulých,
prijmi našich zosnulých
do slávy svojho zmŕtvychvstania.*

**Príď tvoje kráľovstvo, Pane,
prosby, Modlitebník pre verejné pobožnosti**

NECH ŽIJE KRISTUS KRÁĽ

V Matúšovom evanjeliu čítame: *Keď sa za čias Herodesa v Judejskom Betleheme narodil Ježiš, prišli do Jeruzalema mudrci od východu a pýtali sa, kde sa narodil židovský kráľ* (Mt 1 – 2). Keď to počul kráľ Herodes, veľmi sa znepokojil a s ním celý Jeruzalem. Herodes sa cítil ohrozený, lebo sa bál, že nový kráľ bude mocnejší a zmocní sa jeho kráľovstva. Nové kráľovstvo očakávali aj Židia a ich mocní. Čakali, že Mesiáš – osloboditeľ ako kráľ im zabezpečí vládu nad svetom. Mesiáš prišiel síce ako kráľ – osloboditeľ, ktorý však oslobodzuje od Zlého, od hriechu, bludu, od telesnosti, od pohanstva a modloslužby.

Najväčším nešťastím izraelského národa bolo, že nespoznal znamenia čias a zle ich pochopil. Táto skutočnosť, toto všetko: osobné záujmy, predpojatost' a falošné vlastenectvo prispeli k tomu, že vznikla priepasť, do ktorej sa prepadol celý národ a nespoznal pravého Kráľa, Ježiša Krista ani jeho ďalšie zotrvávanie na zemi v Cirkvi. Ako arrogantne aj dnes vyznieva výzva: Kristus áno, Cirkev nie!

Úloha, ktorú Boh zveril Cirkvi, je šíriť Kristovu kráľovskú vládu, ktorá *nie je z tohto sveta*.

Pápež Pius XI. vo svojej encyklike *Quas primas*, ktorou zaviedol slávnosť Krista Kráľa, píše, že k podstate tohto kráľovstva patrí zákonodarná, súdna aj výkonná moc. Evanjelisti hovoria, že sám Kristus ustanovil svoje zákony a sám Pán prehlásil: *A Otec nikoho ani nesúdi, ale všetok súd odovzdal Synovi* (Jn 5, 22). Kristus má aj výkonnú moc, pretože všetci musia poslúchať jeho prikázania, a nikto, kto sa mu protiví, neujde trestu, ktorý Boží Syn nad ním vyhlási. Jeho vláda má predovšetkým duchovný charakter a sleduje duchovné dobro.

Pius XI. vo svojej encyklike pokračuje: „Veľmi by sa však mýlil ten, kto by chcel Kristovi ako človeku uprieť jeho moc nad časnými vecami, pretože od Otca má nad všetkým tvorstvom neobmedzenú moc, všetko je podrobené jeho

vôli. On sa však vo svojom pozemskom živote celkom zdržal výkonu tejto moci. A tak, ako sa zriekol majetku a starosti o pozemské veci, tak dovolil, aby tým, ktorí tieto veci vlastnia, ich využili. Krásne to vyjadrujú slová hymnu z Liturgie hodín na sviatok Zjavenia Pána: *Neurve časné kráľovstvo, kto ti vlast chystá v nebesiach*. Tak Kráľovstvo nášho Vykupiteľa zahŕňa všetkých ľudí, ako to vyjadril pápež Lev XIII.: „Kristovo kráľovstvo sa neobmedzuje len na katolícke národy ani len na tých, ktorí prostredníctvom krstu patria právoplatne jeho Cirkvi, aj keď sa ich pozemské názory vzdiaľujú od Cirkvi, lebo sa nejednotou oddelili od spoločenstva lásky, a zahŕňa aj tých, ktorí kresťanskú vieru neprijali;

tak vlada Ježiša Krista v plnom zmysle slova zahŕňa celé ľudstvo.“

Cirkev je Kristus ďalej žijúci vo svete, no líši sa od sveta; nikdy sa nemôže so svetom identifikovať. Cirkev ako Matka sveta a jeho Učiteľka je tá, čo hlása posolstvo Krista Kráľa, a svet je ten, kto má toto posolstvo prijímať. Cirkev budú pritom neustále napádať, pretože vždy znáša osud svojej Hlavy, no moc a temné sily ju nepremôžu. Teší sa zvláštnej ochrane Ducha Svätého, ktorý ju obdaroval svojimi darmi. Tak, ako jej trnám korunovaný Kráľ, aj Cirkev víťazí skrze Kríž a na Kríži, aby tak jej členovia získali podiel na Kristovom večnom kráľovstve.“ **Zdroj: Svätlo 47/2002**

„Nech žije Kristus Kráľ“ – to boli posledné slová blahoslaveného Ceferina, mučeníka španielskej „občianskej vlády“ v čase prenasledovania kresťanov predtým, ako ho zastrelili. Aj dnes vo viacerých častiach sveta možno ešte krutejším spôsobom vraždia katolíkov za ich vieru v Krista a jeho Cirkev. Spomeňme si vo svojich modlitbách na všetkých, ktorých životy sú v ohrození. Potrebujú silu, aby dokázali zomierať so slovami: **Nech žije Kristus Kráľ**, ale modlime sa aj za tých, ktorí Krista a jeho Cirkev odmietajú a opäť „križujú“, aby spoznali a prijali Krista – Kráľa neba i zeme. Modlime sa za pokoj vo svete!

Pripravila a preložila XD

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

Peklo

Bude slávenie liturgie vrcholom nášho duchovného života? – Možno, ak si čitateľ – „študent“ Našej farskej univerzity – prečíta túto tému nášho vzdelávania a nad ňou napíše Peklo, opýta sa: „A to si ako mám dať do súladu?“ Liturgia nie je len slávenie Eucharistie. Jej neoddeliteľnou súčasťou je aj počúvanie Božieho slova. Slova, ktoré má moc spasíť naše duše, slova, ktoré má preniknúť tak náš život, aby sme ho dokázali prijímať a hlavne uskutočňovať.

Mesiac november je mesiacom, ktorý nás vovádza do spomienok najmä na tých, ktorí už nie sú s nami. Spomienka na nich v nás vzbudzuje množstvo otázok: „Kde sú? Čo sa s nimi stalo, a zároveň čo sa stane s nami v okamihu smrti? Čo je smrť? Čo je po smrti? Je nebo? Je peklo? Je očistec?“ A my si uvedomujeme, že človek nie je schopný odpovedať na tieto otázky. Na tieto otázky dáva odpoveď iba Boh a naozaj aj slávenie liturgie.

Liturgia a jej slávenie, to je vlastne Je-

žiš konajúci v tejto chvíli. Ježiš, ktorý jasne hovorí, že jeho slovo nepominie (Mt 24, 35; Mk 13, 31; Lk 21, 33;). Preto si pripomíname vždy po prečítaní časti zo Svätého písma *Počuli sme Božie slovo, Počuli sme slovo Pánovo*. Tým potvrdzujeme, že toto počuté slovo vnímame ako Božie a nemenné slovo. Preto nemôžeme polemizovať o zjavenej Božej pravde, ale ju imperatívne prijímame. Môžeme meniť cirkevné prikázania, ale nie Božie. **Božie slovo je nemenné!** *A teraz, Izrael, počúvaj prikázania a ustanovenia,*

ktoré vás učím, a zachovávajte ich, aby ste žili a vošli do krajiny, ktorú vám chce dať Pán, Boh vašich otcov, do vlastníctva. Nepridáte nič k slovu, ktoré vám hovorím, ani z neho neuberiete (Dt 4, 1 – 2). Preto si musíme uvedomiť, že liturgia nás učí prijímať Božie slovo, Boží zákon a ním sa riediť posilnení samým Kristom.

Naozaj existuje peklo?

V septembrovom čísle *Blumentálu* č. 9 na s. 6 je uverejnený príspevok, ktorý spracovala redaktorka časopisu p. X. Duchoňová pod názvom *Môže milosrdný Boh zavrhnúť naveky?* Sám som nečakal, koľko polemik vyvolá. Ako mnohí nechcú a mnohí nevedia pochopiť, že existencia zatratenia, a to večného zatratenia, je realita. Inými slovami verím, že Boh je, verím, že je nebo, ale neverím v očistec a vôbec už nie v peklo. **Teda ako to je?** Na

objasnenie tejto otázky ponúkame vyjadrenie môjho kolegu *Martina Kolejáka, kňaza a vysokoškolského pedagóga*, ktorý v obsiahlej štúdií v *Duchovnom pastierovi* (č. 9/1 – november 2015) píše na tému *Peklo*. Ponúkam z nej nasledujúci výťah: „Panna Mária sa vo Fatime zjavila trom jednoduchým pastierikom prvýkrát 13. mája 1917 a sľúbila im, že prídu do neba. Tieto deti veľmi túžili, aby sa všetci ľudia dostali do neba. Vedeli však, že mnohí idú do pekla. Panna Mária im v jednom zjavení ukázala peklo. Lucia v spomienke na toto vídenie neskôr napísala, že keby im nebeská Matka už predtým nebola sľúbila, že ich vezme do neba, zomreli by od strachu a hrôzy.

V liste biskupovi Lucia o tomto vídení píše: „Niektorí ľudia, aj zbožní ľudia, nechcú o pekle hovoriť deťom, aby sa nevyľakali; Boh však neváhal ukázať peklo trom deťom, z ktorých jedno malo iba šesť rokov, hoci veľmi dobre vedel – ak to možno tak povedať – že by mohlo zomrieť od hrôzy. Hyacinta sa často posadila na zem alebo na skalu a zamyslene povedala: *Peklo! Peklo! Ako je mi ľúto duší, ktoré prídu do pekla! A ľudia tam horia zažíva ako drevo v ohni!* Celá rozochvená si pokľakla, zopala ruky a modlila sa, ako nás to naučila Panna Mária: *Ó, môj Ježišu, odpusť nám naše hriechy, zachráň nás od pekelného ohňa a priveď do neba všetky duše, najmä tie, ktoré najviac potrebujú tvoje milosrdenstvo*. Inokedy sa pýtala: *Prečo Panna Mária neukáže peklo hriešnikom? Keby ho videli, viac by nehrešili, aby ta neprišli*. Niekdedy sa ma pýtala: *Akých hriechov sa títo ľudia dopúšťajú, že prídu do pekla?*¹ Aj toto súkromné zjavenie nám ukazuje, že kresťanskú eschatológiu nemôžeme redukovat' na *raj*. Okrem neho existuje aj očisťec a peklo. Jeho definíciu nachádzame v Katechizme Katolíckej cirkvi: *Stav definitívneho vylúčenia seba zo spoločenstva s Bohom a s blaženými sa označuje slovom peklo*.²

Biblia a Tradícia o pekle

Pán Ježiš otvorene hovoril o pekle. Stačí si prečítať podobenstvo o pšenici a kúkoli (Mt 13, 40 – 43)..., prečítať si podobenstvo o sieti (Mt 13, 47 – 50)... Nakoniec stačí spomenúť jasné slová o poslednom súde... „Odídte odo mňa, zlorečení, do večného ohňa, ktorý je pripravený diablovi a jeho anjelom!“ (Mt 25, 41 – 43). Myšlienka večného zatratenia má svoje miesto nielen v Ježišovom učení (Mt 5, 29; 8, 12; 13, 42; 13, 50; 18, 9; 22, 13; 24, 51; 25, 41; 25, 30; Lk 13, 28), ale aj v spisoch apoštolov (2 Sol 1, 9; 1 Sol 5, 3; 2 Sol 2, 10; Rim 9, 22; Flp 3, 19; 1 Kor 1, 18; 2 Kor 2, 15; 4, 3; 1 Tim 6, 9; Zjv 14, 10; 19, 20; 20, 10 – 15; 21, 28). Apoštol Ján v kapitolách 21 a 22 Apokalypsy podčiarkol trikrát, že človek sa môže slobodne vylúčiť z radosti neba...

Origenes ťažko prijímal pravdu o pekle. Prišiel s hypotetickým konceptom konečného zmierenia všetkých ľudí s Bo-

hom. Nasledoval ho celý rad veľikánov z čias cirkevných otcov (Gregor z Nissy, Didymus, Diodorus z Tarzu, Theodor z Mopsuestie, Evagrius Ponticus, niekedy aj Hieronym). Origenova myšlienka v rôznych variáciách pretrváva počas storočí. Tradícia oficiálnej Cirkvi upozornila, že očakávanie všeobecného zmierenia vyplýva zo systému, a nie z biblického svedectva. Kresťanstvo pokazuje na veľkosť človeka a na slobodu jeho rozhodovania, ktoré je spojené so zodpovednosťou. Kristus, hoci sa obetoval za všetkých ľudí, nespráva sa k nim ako k nepnoletým bytosťami, ktoré nemôžu zodpovedať za svoj osud, ale rešpektuje ich slobodu. Človek je schopný definitívne odmietnuť Božiu lásku.³ Cirkev vždy učila, že smrťou človeka je ukončené rozhodnutie o jeho živote. To rozhodnutie, ktoré sa neuskutočňuje v jednom okamihu, ale v priebehu celého života, je u rozličných ľudí rôzne... Viera v nebo a peklo je logickým dôsledkom viery v definitívnu spravodlivosť.

Prečo existuje peklo?

...Človek sa môže slobodne vylúčiť z Božej slávnosti. Alfred Läßle píše: „Najhlbší dôvod na vysvetlenie možnosti odmietnutia Krista treba vidieť v priepastnom rešpektovaní ľudskej slobody zo strany Boha.“⁴ A don Bruno Forte prenikavo pozoruje: „Skutočnosť pekla je dôsledkom slobodného rozhodnutia stvorenej bytosti, ktorá sa uzatvára daru lásky Stvoriteľa a Vykupiteľa...“ A monsignor Sandro Maggioni dopĺňa: Keď toto bolo povedané, je možné vytušiť, že peklo nie je dielo strašidelného hnevu alebo pomsty Boha... Treba len doplniť, že peklo je tvorené odmietnutou láskou. Zatratený však nie je vyhnaný, oddelený, uzatvorený v pekle, mučený ktovie kým. Zatratený sa sám vylúčil z Božej lásky, ktorá ho hľadala počas pozemského života a ktorá pretrváva aj potom. Spáchal neodpustiteľnú vinu týchto čias: neodpustiteľnú nie preto, že by Boh nemohol alebo nechcel mu odpustiť, ale preto, že zatvrdilý hriešnik sa uzavrel do seba, neotvoril sa Božej láske a Božiemu milosrdenstvu (odpusteniu)... Páter Amorth hovorí, že je veľa takých, ktorí vedia, že páchajú zlo, ale jednoducho sa nechcú nechať vykúpiť. Až do posledného vydýchnutia odmietajú Božie milosrdenstvo, ktoré sa im štedro ponúka.“⁵ Božie milosrdenstvo sa nám ponúka počas celého nášho života. Ak ho človek odmietne, po smrti bude nasledovať spravodlivý súd. Katechizmus Katolíckej cirkvi učí: „Boh nikoho nepredurčuje na to, aby šiel do pekla; to predpokladá dobrovoľné odvrátenie sa od Boha (smrteľný hriech) a zotrvanie v tom odvrátení až do konca.“⁶ Ide o dramatickú slobodu nešťastnej pýchy. Treba mať jasnú jednu vec: peklo nepadá na človeka ako nepredvídaná nespravodlivosť. Je to sám človek, ktorý vo svojej zodpovednosti si ho zaobstará. Pek-

lo existuje, pretože existuje hriech (čiže možnosť odmietnuť Boha)... Negovať možnosť pekla znamená neuznať človeku možnosť slobodne rozhodnúť o vlastnej budúcnosti.

Faustína Kowalská o pekle

Svätej Faustine Kowalskej Boh zjavil tajomstvo svojho milosrdenstva, ktoré odpúšťa kajúcim hriešnikom. Bez Božieho milosrdenstva je človek beznádejne stratený. Prejavom milosrdnej lásky je aj varovanie hriešnikov pred zatratením. Preto Faustine ukázal aj peklo, aby o ňom hovorila svetu. Keď sa vrátila, napísala tieto slová: „Dnes som bola v priepasti pekla sprevádzaná mojím anjelom strážnym. Je to miesto veľkého trápenia. Aká nesmierne veľká je jeho rozloha a aká veľká rozličnosť múk, ktoré som tam videla! **Prvou strašnou mukou v pekle je strata Boha. Druhou neutíchajúcou mukou sú ustavičné výčitky svedomia. Treťou neznesiteľnou mukou je vedomie toho, že údel sa už nikdy nezmení. Štvrtou páľčivou mukou je oheň, čisto duchovný, zapálený spravodlivým Božím hnevom. Piatou ubíjajúcou mukou je stála tma a strašne dusivý zápach... Šiestou mukou je neustála spoločnosť satana. Siedmou mukou je strašné zúfalstvo, šílená nenávisť voči Bohu, bohapistvé zlorečenie, preklínanie, rúhanie... Nech si každý hriešnik uvedomí: Akými zmyslami sa na zemi prehrešuje, takými bude trestaný po celú večnosť! Píšem o tom na Boží rozkaz, aby sa žiadna duša nemohla vyhovárať, že pekla niet, že tam nikto nebol, a preto ani nevedno, ako tam je. **Ja, sestra Faustína, som bola z Božieho rozkazu v priepasti pekla, aby som mohla dosvedčiť dušiam, že peklo skutočne jestvuje...** A zvlášť som poznala jedno: v pekle je najviac tých duší, ktoré neuverili, že peklo skutočne existuje!“⁷**

Dve cesty

„Výroky Svätého písma a učenie Cirkvi o pekle sú pre človeka výzvou na zodpovednosť, s ktorou má používať svoju slobodu so zreteľom na svoj večný osud. Súčasne sú aj naliehavou výzvou na obrátenie: *Vchádzajte tesnou bránou, lebo široká brána a priestranná cesta vedie do zatratenia a mnoho je tých, čo cez ňu vchádzajú. Aká tesná je brána a úzka cesta, čo vedie do života, a málo je tých, čo ju nachádzajú!* (Mt 7, 13 – 14).“⁸ Tieto slová Pána Ježiša vyvolávali otázku, či bude viac vykúpených alebo zatratených. Jozef Ratzinger tento úryvok Písma vysvetľuje nasledovne: „Z tohto by mohol niekto odvodzovať, že peklo je celkom plné a nebo poloprázdne. Ale to sa tým určite nemyslí. Pán nám na iných miestach hovorí – a vždy musíme čítať výroky spolu, toto základné pravidlo sa nám znova jasne osvedčuje –, že mnohí prídu z východu i zo západu a že sa posadia za stôl spolu s Abrahámom, Izákom a Jakubom... Chce nám povedať, že úzka ces-

ta a tesná brána, cez ktorú sa predierame, to je správne rozhodnutie... Odvaha stúpať hore, námaha, to je to, čo ma môže priviesť na správny chodník.⁹ Z tohto vysvetlenia vidíme, že podobenstvo o dvoch cestách je výzvou na obrátenie, na pokánie. **Úvahy o tom, či bude viac vykupených alebo zatratených, nikam nevedú.** To vie Pán Boh. Je dôležité, aby sme sa vydali cestou nasledovania Krista.

Záver

Peklo existuje. Satan bojuje svoj zápas kvôli tomu, aby tam mal všetkých ľudí... Základné pravdy viery, aj pravdu o pekle v posledných desaťročiach spochybňovali aj niektorí prešpekulo-

vani teológovia a kňazi... **ako hovoriť o pekle** sú súkromné zjavenia, v ktorých sám Pán Ježiš poukazuje na nutnosť nezanedbávať túto tému (zjavenie vo Fatime, zjavenie Faustine Kowalskej AT)... V minulosti veriaci pred zobrazením posledného súdu cítili spásiteľný strach. Dnes návštevníci Sixtínskej kaplnky pozerajú na Michelangelov Posledný súd a mnohí dokážu obdivovať len umelecké majstrovstvo Michelangela... Aj cudzoložník, ctiziadostivec, páchatel' svätokrádeže sa posadia a vymieňajú si komentár so susedom. Ale že niektorá z tých tvárí s očami plnými hrôzy má čo povedať práve jemu, to mu ani nepríde na myseľ. Mi-

chelangela si podmanila skutočnosť: *Podte, požehnaní môjho Otca... Odíďte odo mňa, zlorečení* (Mt 25, 34 - 41).“

A tak som veľmi vďačný svojmu spolubratovi, že mi pomohol odpovedať na mnohé otázky „mojich poslucháčov“ Našej farskej univerzity a hlavne, že spoločne môžeme zbavovať veriacich i neveriacich nesprávneho chápania článku viery o vzkriesení z mŕtvych, ktorý v rámci slávenia liturgie pri modlitbe *Verim v Boha* alebo *Verim v jedného Boha* stále akosi mechanicky „melieme“, ale neuvedomujeme si ich v ich hĺbke a potom sklzávame do omylov proti viere, čo je tragédia mnohých.

Daniel Dian

¹ SESTRA LUCIA: *Spomienky sestry Lucie*, Fatima 2009, s. 119 - 120. ² *Katechizmus Katolíckej cirkvi*, č. 1033. ³ POPOV, RATZINGER, J.: *Eschatologie. Smrt a věčný život*, Brno 1996, s. 128. ⁴ LÄPPLE, A. citované z COMASTRI, A.: *Come andremo a finire?*, Cinisello Balsamo 2012, s. 106. ⁵ AMORTH, P., ZANINI, R. I.: *Silnejší než zlo. Ako rozpoznávať zlého ducha, premáhať ho a vyhýbať sa mu*, Stará Ľubovňa 2013, s. 284 - 285. ⁶ *Katechizmus Katolíckej cirkvi*, č. 1037. ⁷ KOWALSKÁ, F.: *Milosrdenstvo Božie v mojej duši. Denníček blahoslavenej sestry M. F. Kowalskej*, Trnava 1998, s. 209. ⁸ *Katechizmus Katolíckej cirkvi*, č. 1036. ⁹ RATZINGER, J.: *Boh a svet. Viera a život dnes. Rozhovor s Petrom Seewaldom*, Trnava 2002, s. 233.

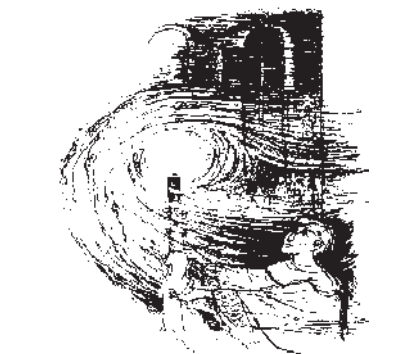
OD HĽBOK OČISTCA AŽ PO NAJKRAJNEJŠIE HRANICE ZEME

Pápež Pius XII. dňa 26. mája 1957 vyhlásil za blahoslavenú Eugéniu Smetovú, rehoľným menom Matku Máriu od Prozreteľnosti (1825 - 1871), zakladateľku Kongregácie Pomocníčok duší v očisti. V roku 1853 si Eugénia ako 28-ročná uvedomila, že pre všetky potreby putujúcej Cirkvi existujú náboženské spoločnosti, a nie sú tu žiadne, ktoré by sa úplne venovali dušiam v očisti a pomáhali im skutkami nábožnosti a lásky k blížnemu v zmysle spravodlivosti odčiniť tzv. časné tresty (duchovné dôsledky po hriechoch, ktoré boli už na zemi odpustené). Bol to podnet na založenie kongregácie, ktorej sestry dnes pôsobia v mnohých krajinách Európy, ale aj v Indii, Číne a v Taiwane.

Eugénia sa narodila 25. marca 1825 v severofrancúzskom meste Lille. Už ako dieťa si všimla, že jej mama sa modlí za duše v očisti. Preto ju znepokojilo, keď jedného dňa našla na cintoríne opustené hroby zarastené machom. Pociťala hlboký súcit so zosnulými, keďže sa zjavne za nich už nikto nemodlil. Odvtedy sa Eugénia s ešte väčšou horlivosťou modlí za duše v očisti a snažila sa k tejto modlitbe motivovať aj svoje priateľky.

Ako 11-ročná vstúpila Eugénia do internátnej kláštornej školy Najsvätejšieho Srdca. Tam, bez rodičov, naučila sa spoliehať vo všetkom vždy a úplne na Božiu prozreteľnosť. Táto skúsenosť mala rozhodujúci význam pre jej celý budúci život. Po skončení školy sa ako 18-ročná vrátila domov. Študovala umenie a hudbu, pomáhala v domácnosti, predovšetkým však rozvinula až neuveriteľnú činnosť pomoci núdznym. Vo farnosti usporadúvala lotérie a výnosy venovala na opravu kostola, vykupovala otrokyne, žobrala o milodary pre misie v Číne a v Afrike. Vyhľadávala chudobných v blízkom okolí, obstarávala in šatstvo, varila pre nich polievku a pripravovala potravinyové balíky; na ne vždy pod príjemcu napísala: *Modli sa za duše v očisti*. Tie jej ležali najväčšmi na srdci. Všetade za ne prosila o modlitbu.

V deň Spomienky na všetkých verných zosnulých 2. novembra 1853 dostala vnuknutie, že Pán si želá, aby založila združenie, ktorého členovia sa budú modliť a obetovať za duše v očisti.

O radu, či je to naozaj Božia vôľa, obrátila sa aj na sv. Jána Máriu Vianneyho (1786 - 1859). Arkýš farár, ktorý sa tiež veľa modlil a obetoval nielen za duše kajúcnikov, ale aj za duše v očisti, jej po hodine modlitieb pred Najsvätejšou oltárnou sviatosťou odkázal: „Rehoľa pre duše v očisti, na to som už dávno čakal! Povedzte jej, že má založiť rehoľu pre duše v očisti, kedy chce, pretože táto rehoľa je dielo, ktoré si Boh oddáva na želá. Je uskutočnením myšlienky lásky Ježišovho Srdca“.

Eugénia preto opustila rodičovský dom a 19. januára 1856 prišla do Paríža, kde sa najskôr pripojila k skupine žien, ktoré už pracovali pre duše v očisti a modlili sa za ne. Raz, 2. júla 1856, zaklopal ktosi na dvere a prosil ženy o opatrovanie jedného chorého chudáka v jeho dome. Vtedy Eugénia začala vo svojom vnútri hlas: *Týmto spôsobom ma máš milovať!* Boh si od nich želal, aby sa venovali najubohejším a najopustenejším

na tomto i na druhom svete. Preto Eugénia vo veku 31 rokov s piatimi spoločníčkami zložila prvé sľuby. Dostala meno Mária od Prozreteľnosti a stala sa prvou generálnou predstavou novej rehole, zorganizovanej podľa spirituality sv. Ignáca z Loyoly (1491 - 1556). Ako štvrtý sľub si sestry zvolili **modliť sa, trpieť a pracovať za duše v očisti**. Neskôr svätý farár z Arsu Eugénii v jednom liste napísal: „Je to Boh, od ktorého máte vnuknutie skutkami milosrdenstva pracovať na vyslobodení duší z očistca. Takto konáte celkom v duchu nášho Pána, pretože prinášate pomoc a úľavu súčasne jeho trpiacim údom na zemi a aj v očisti.“

Keďže prichádzali mnohé dievčatá a mladé ženy, rehoľa otvorila nový kláštor v Nantes (1864) a následne ešte aj v Bruseli (1869). V tomto čase už Eugénia (Mária od Prozreteľnosti) veľmi trpela telesne i duchovne. Istý čas trpela neznámou chorobou, ku ktorej sa pridala desať rokov postupujúca rakovina. Navyše osem rokov prežívala veľkú duchovnú temnotu - očistec duše. Do svojho denníka si v tomto období zapísala: „**Môj život musí byť nepretržitým očistcom. Je to cesta, po ktorej ma vedie Božia vôľa.**“ V roku 1867 opustilo prvých šesť sestier Francúzsko, aby išli pomáhať jezuitom na misie do Šanghaja. Začala sa tak navonok uskutočňovať túžba zakladateľky: **Od hĺbok očistca až po najkrajnejšie hranice zeme!**

Matka Eugénia (Mária od Prozreteľnosti) zomrela 7. februára 1871 v Paríži

ako 45-ročná. Sedela v kresle a v rukách držala ruženec, ktorý dostala od sv. Jána Márie Vianneyho. Zomierajúc ešte šepkala: „**Láska, láska, láska**“ (porov. Rodina Panny Márie: *Vítazstvo Srdca* 2013, roč. 5, č. 94, s. 9 – 12).

Na záver si pripomeňme **slová Benedikta XVI. z jeho encykliky o kresťanskej nádeji** (30. 11. 2007), v ktorej okrem iného objasňuje kresťanskú nauku o očistení a o zmysle modlitieb a obiet za duše v očisti: „Dušiam zosnulých možno poskytnúť ‚občerstvenie a posilu‘ prostredníctvom Eucharistie, modlitby a almužny. Skutočnosť, že láska môže zasahovať až na druhý svet, že je možné vzájomné obdarovanie a prijatie, pri ktorom zostá-

vame spojení jedni s druhými citovým putom aj ponad hranicu smrti, bola základným presvedčením kresťanstva počas všetkých storočí. a doteraz je skutočnosťou, ktorá dodáva posilu. Kto by nepoznal potrebu prejavíť svojim drahým, čo sú už na druhom svete dobrotu, vďačnosť alebo prosbu za odpustenie? Tu by sme si však mohli položiť otázku: Ak je ‚očistec‘ iba očistenie ohňom v stretnutí sa s Pánom, Sudcom a Spasiteľom, ako tu môže ešte zasiahnuť tretia osoba, hoc aj mimoriadne blízka? Ak si kladieme podobnú otázku, mali by sme si uvedomiť, že človek nie je do seba uzavretou monádou. Naše životy sú medzi sebou v hlbokom spoločenstve a prostrednic-

tvom mnohotvárných vplyvov sú jeden s druhým spojené. Nikto nežije sám. Nikto nehreší sám. Nikto nie je spasený sám. Do môjho života neustále vstupuje život tých druhých, v dobrom i v zlom. Preto môj príhovor za druhého nie je mu cudzí, nie je niečím vonkajším, a to ani po smrti. V tejto prepojenosti bytia môže moje poďakovanie alebo modlitba za niekoho znamenať malú etapu jeho očistenia. Pritom netreba premietaf pozemský čas na Boží čas. V spoločenstve duší je čisto pozemský čas prekonný. Nikdy nie je príliš neskoro na dotyk srdca blížneho, ani to nikdy nie je zbytočné“ (*Spesalvi*, b. 48).

ThDr. Michal Vivoda

NÁDEJ

Každý človek túži byť šťastný. Táto túžba pochádza od Boha. A je to jedine on sám, kto môže túto túžbu naplniť a tak nás urobiť šťastnými. Našej vrodenej aspirácii byť šťastný, zodpovedá božská čnosť nádeje. Nádej nás vedie k tomu, aby sme sa usilovali dosiahnuť svoje šťastie. Po tom, ako sme stratili rajskej blaženosti, opäť nám ju Boh ponúka cez Božieho Syna, Ježiša Krista, ako to podáva apoštol Ján vo svojom liste, že prisľúbenie, ktoré nám dal je večný život.

Nádej nás disponuje dosiahnuť večnú blaženosť a mať k tomu potrebné prostriedky. O to, aby sme boli šťastní tu i vo večnosti sa musíme pričiniť sami, vynaložiť na to úsilie. Naša nádej sa však nezakladá na našich skutkoch, lež opiera sa predovšetkým o Boží prisľub.

Hriechy proti nádeji sú v dvoch kategóriách. Na jednej strane je to **malomyselnosť až zúfalstvo** pochádzajúce z predpokladanej nedosiahnuteľnosti prisľúbení. Príkladom tohto je Judáš, ktorý sa *šiel obesiť*. Na druhej strane je hriechom **opovážlivé spoliehanie sa na Božie milosrdenstvo**, človek vo falošnej nádeji pred Bohom je v takom stave, že sa ho Božie prisľúbenia netýkajú, keďže buď preceňuje svoje zásluhy nestojac o pomoc zhora alebo sa neusiluje o polepšenie spoliehajúc sa len na dobrotu Boha. Opovážlivé spoliehanie sa je veľmi nebezpečné, takto o ňom uvažoval starozákonný Jób: *Nádej pokrytca zhylnie*. V protiklade s týmito dvoma nesprávnymi postojmi je mytník v chráme. Tento človek

nie je ani zúfalý, ani opovážlivý. On si uvedomuje svoju nehodnosť, pre ktorú sa *neodvážil ani oči zdvihnúť k nebu*, ale aj Božie milosrdenstvo, keď prosí, aby mu bol Boh *milostivý*.

Svätý Pavol napísal: *V nádeji sa radujte, v súžení buďte trezpehliví, v modlitbe vytrvalí*. Tak nás nádej naplňa radosťou a podnecuje pracovať a modliť sa. Takto nám teda pomáha prekonať všetku ľudskú slabosť vo vzťahu k sebe samým, k blížnemu i k Bohu.

Jeden mladý muž vystúpil z Cirkvi. Po niekoľkých rokoch to oľutoval a požiadal o prijatie späť do Cirkvi. Vo svojom obrátení bol veľmi horlivý, trápilo ho len to, že jeho malá dcérka zomrela bez krstu. Bola to jeho vina, lebo manželka ju chcela dať pokrstiť, ale on jej to výslovne zakázal. Raz sa stretol s istým kardinálom a opýtal sa ho, čo môže teraz pre svoju dcérku urobiť. Kardinál mu povedal, aby sa za ňu modlil. Otec namietal, že čo zmôže jeho modlitba, ak nebola pokrstená. Kardinál však

ďalej naliehal, aby v nádeji v Božie milosrdenstvo predsa len prednášal svoje modlitby. Potom sa denne modlil za toto svoje dieťa. Po rokoch sám vyhľadal kardinála a keďže ten si ho už nepamätal, zopakoval mu svoj príbeh. „Eminencia, nemodlil som sa zbytočne“, dodal tento muž, „Boh zachránil moje dieťa, dcérka je v nebi.“ A udivenému kardinálovi začal vysvetľovať: „Včera ma navštívila naša bývalá slúžka, ktorú som vyhodil zo služby po smrti našej dcérky. Veľmi sa potešila môjmu obráteniu a povedala, že sa za moje obrátenie stále modlí. Keď som jej zveril svoju bolesť o osude dieťaťa, povedala, že ešte kým pracovala pre mňa, pred smrťou ho proti mojej vôli predsa len dala pokrstiť. „Neveril som, kým som si to nepotvrdil v kostole, kde o to požiadala.“ Muž dodal: „Vidíte, otče, moja modlitba mala naozaj spätný účinok.“

Dovoľte toto uvažovanie o nádeji zakončiť tromi citátmi z listov svätého apoštola Pavla, ktoré nás môžu povzbudiť k nádeji. *Boh chce, aby všetci ľudia boli spasení a poznali pravdu* (1 Tim). *Naša nádej nezahanbuje* (Rim), a *Pán ma vyslobodí zo všetkého zla a zachráni ma pre svoje nebeské kráľovstvo. Jemu sláva na veky vekov. Amen* (2 Tim).

Ján Sitár, kaplán

KRISTOVA PRÍTOMNOSŤ V EUCHARISTI

Za môj kratučký – trojročný – kňazský život sa mi až podozrivo často prihodilo, že niekto prišiel po svätej omši a povedal mi niečo v zmysle: „Prosím si oplátku, nestihol/nestihla som prísť na rad“. Ja mám potom sto chutí povedať, že kostol nie sú potraviny, kde by sme dávali oplátky. Avšak vzpružím všetku svoju silu do sebaovládania a s dotýcnou osobou sa pokúsím o krátky dialóg na tému, ako to myslí s tým pojmom „oplátka“.

V Senici a okolí, kde som bol ako kaplán, som takýto druh vyjadrovania nezačul ani len v náznakoch, zato počas dva a pol roka v Bratislave to už bolo asi aj do desaťkrát. Najsmutnejší prípad bol, keď jedna mamička pri žiadaní krstného listu pre dcéru mi na otázku:

„Na aký účel potrebujete krstný list vašej dcérky?“ – odpovedala: „Aby mohla chodiť na oplátky“.

Naozaj začínam mať smutný dojem, že povedomie katolíkov – starších aj mladších – v niektorých prípadoch (ich početnosť, podľa mojich skúsenos-

tí narastá), zaostáva za správnym chápaním toho preveľkého mystéria – prítomnosti Ježiša Krista v Eucharistii.

Pán Ježiš je prítomný vo svojej Cirkvi mnohorakým spôsobom. Jednak vo **svojom slove, v modlitbe Cirkvi: lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom**

mene, tam som ja medzi nimi (Mt 18, 20), potom v **chudobných, chorých, väznených**, podľa jeho slov? Čo ste urobili jednému z mojích najmenších, mne ste to urobili (Mt 25, 40). Prítomný aj vo svojich **sviatostiach**, ktorých je pôvodcom, v **obete omše a v osobe vysväteného služobníka – kňaza**. Kňaz totiž všetky sviatosti koná v osobe Krista.

Ježišova prítomnosť pod eucharisticou podobou je však jedinečná svojho druhu. V **Najsvätejšej sviatosti je obsiahnuté opravdivo, skutočne a podstatne telo a krv spolu s dušou a božstvom nášho Pána Ježiša Krista, teda celý Kristus**. Táto prítomnosť sa nazýva skutočnou nie výlučne, ako keby ostatné neboli skutočné, ale v najplnšom zmysle slova, pretože je podstatná. Ňou sa stáva prítomným celý a úplný Kristus, Boh a človek. Kristus sa v tejto sviatosti stáva prítomným premenením chleba a vína na Kristovo telo a jeho krv. Svätý Ján Zlatoústý to vysvetľuje takto: *To, že sa predložené dary stávajú Kristovým telom a jeho krvou, nespôsobuje človek, ale sám Kristus, ktorý bol za nás ukrižovaný: Kňaz, ktorý ho predstavuje, vyslovuje slová premenenia, ale ich účinnosť a milosť sú od Boha. Kňaz hovorí: Toto je moje telo, toto je moja krv a toto slovo premieňa obetné dary.*

Tridentský koncil zhrňa katolícku vieru takto: *Keďže Kristus, náš Vykupiteľ, povedal, že to, čo v tej chvíli obetuje pod podobou chleba, je skutočne jeho telo. V Božej Cirkvi vždy vládlo presvedčenie, ktoré tento svätý koncil teraz znova vyhlasuje: Konsekráciou chleba a vína sa uskutočňuje premena celej podstaty chleba na podstatu tela Krista, nášho Pána a celej podstaty vína na podstatu jeho krvi. Túto premenu svätá katolícka Cirkev primerane a vhodne nazýva transsubstanciácia – prepodstatnenie (Trident. K. Decretum de ss. Euchar. 4).*

Kristova eucharistická prítomnosť sa začína vo chvíli premenenia a trvá, kým jestvujú eucharistické podoby. Čiže pokiaľ trvajú vlastnosti chleba a vína. V každej z podôb (vo víne i v chlebe) je prítomný celý Kristus a celý je aj v každej čiastočke, takže lámanie chleba Krista nedelí (KKC 1377).

To, že v tejto sviatosti je pravé Kristovo telo a pravá Kristova krv, ako hovorí svätý Tomáš, nemožno poznať zmyslami, ale iba vierou, ktorá sa opiera o Božiu autoritu, ktorá nemôže klamať ani byť oklamaná. Túto pravdu potvrdzuje aj pieseň Jednotného Katolíckeho spevníka: *Klaniam sa ti vrúcne. V jednej z jej veršov spievame: Zrak môj i chuť chceli by ma oklamať, ale sluch ma učí pevnú vieru mať. Verím, čo Syn Boží ustanovil nám, ten klamať nemôže, kto je pravda sám.*

ru mať. Verím, čo Syn Boží ustanovil nám, ten klamať nemôže, kto je pravda sám.

Domnievam sa, že je naozaj veľmi potrebné často si pripomínať pravdu viery, že v premenenom chlebe a v premenenom víne je prítomný Ježiš. Veď pri každom svätom prijímaní počujeme slová: *Telo Kristovo* – teda nikdy nemôže byť reč o prijímaní nejakej „oplátky“. Úprimne veriaci a zároveň aj trochu vo viere vzdelený kresťan-katolík, sa musí vedieť aj správne vyjadrovať. Pri svätom prijímaní prijímame Kristovo telo, resp. Kristovu krv – teda Eucharistiu.

Slová Katechizmu katolíckej cirkvi naozaj potvrdzujú to, že *Kristova prítomnosť pod eucharistickými podobami je jedinečná. Vyzdvihuje Eucharistiu nad všetky ostatné sviatosti a robí z nej dokonalosť duchovného života a cieľ, ku ktorému smerujú všetky sviatosti (KKC 1374).*

Ak je teda niečo také vzácné, niečo, čo pokladáme v našej viere za poklad, je dobré, aby sme aj pevne verili, že v Eucharistii je Ježiš Kristus, a preto sa priam vyžaduje aj úctivé a dôstojné pomenovanie i rozprávanie o eucharistických podobách chleba a vína. Nijaký kresťan-katolík, ktorý žije úprimne svoju vieru nemôže použiť slovo „oplátka“ na Eucharistiu. **Stanislav Čúzy, kaplán**

VĎAKA, JOZEF POECK, ZA NÁŠ CHRÁM

Koncom októbra, konkrétne 28. na sviatok svätých Simona a Júdu, sme si slávnosťou pripomenuli deň posviacky nášho chrámu. O tom, že je to vlastne tretí kostol našej farnosti, sme písali v článkoch o histórii farnosti. Teraz si aj v súvislosti so spomienkou na všetkých verných zosnulých veriacich chceme pripomenúť kňaza, najprv kaplána a potom dlhoročného blumentálskeho farára JOZEFA POECKA, ktorý bol otcem myšlienky postaviť dôstojný Boží stánok pre túto mestskú časť a zároveň bol aj realizátorom výstavby kostola.

Jozef Poeck sa narodil 18. júna 1823 v Trnave, kde aj študoval a 15. januára 1837 prijal kňazskú vysviacku. Do novembra toho roku bol kaplánom vo Veľkých Levároch a potom ako kaplán pôsobil v našej farnosti do 2. januára 1857 a potom bol mesiac správcom farnosti. Od 6. februára toho roku až do 24. decembra 1888 bol blumentálskym farárom. Potom bol menovaný za dómskeho kanonika, no do 1. marca 1889 ostal ešte na blumentálskej fare. Zomrel 22. apríla 1895. Pochovaný je na Ondrejskom cintoríne.

Ako píše dlhoročný blumentálsky dekan-farár Augustín Pozdech v knihe *Kostol a farnosť Bratislava-Nové Mesto* (r. 1948): „Smelo a odhodlane išiel za svojim cieľom vybudovať chrám a nezľakol sa nijakej prekážky. Bol dušou stavby kostola... Kde bral farár Poeck peniaze na stavbu kostola? Na svojich „žobravých cestách“ si zašiel aj k „heurigerom“ a posil milodary na kostol. Keď mu nechceli dať, povedal rozveseleným popijajúcim farníkom položartom, polovážne: Áno,

ešte jedno deci, ešte jedno deci a pre kostol nemáte nič. Nik mu nemohol odolať...

Aby usporil čo najviac peňazí, nemal ani domácnosť, stravoval sa nůdzovo. Jeho zariadenie bolo jednoduché až chudobné... Všetky matriky sú vedené jeho úhladným drobučkým písmom, boli časy, že nemal ani kaplána, sám konal všetky práce v kostole aj mimo kostola. Ročne bývalo aj 600 – 700 pohrebov, 400 – 500 krstov a okolo 150 sobášov.“ Je známe, že všetky svoje úspory venoval na stavbu a zariadenie kostola.

„Zachovajme tomuto veľkému mužovi večnú a vďačnú pamiatku. Jeho busta v predsieni kostola je iba malou splátkou našej vďačnosti“ – končí svoju spomienku na farára Poecka Augustín Pozdech.

A čo dodať? Posviacka Blumentálskeho kostola 28. októbra 1888 bola naozaj veľkolepá. Kostol konsekroval najvyšší cirkevný hodnostár, kardinál knieža primas Ján Simor a na posviacke sa zúčastnilo asi 30 000 veriacich, čo bolo naozaj veľa, veď Bratislava mala v tom čase asi 70 000 obyvateľov.

Prejavme aj my svoju vďačnosť veľkému blumentálskemu farárovi aj tým, že budeme na neho myslieť vo svojich mod-

litbách a že aspoň niekedy položíme kytičku kvetov a zapálime sviecu pri jeho hrobe.

Zdroj: Augustín Pozdech: Kostol a farnosť Bratislava-Nové Mesto 1888 – 1948, 1770 – 1948. Pripravila X. Duchoňová

Nový kostol v Turzovke

Vďaka Bohu a patronátu Panny Márie, modlitbám veriacich, milodarom sponzorov a dobrodincov sa dňa 4. októbra 2015 uskutočnila slávnosť konsekrácie Kostola Panny Márie Matky Cirkvi, na pútnickom mieste Živčáková hora, pri Turzovke.

Vrch Živčáková sa nachádza na Kysuciach, v blízkosti mesta Turzovka, no patrí pod obec Korňa. Je súčasťou Turzovskej vrchoviny. Živčáková sa stala miestom modlitby asi v polovici minulého storočia po údajných zjaveniach Panny Márie, keď ta postupne prichádzalo čoraz viac pútnikov nielen zo Slovenska, ale aj z Čiech a Poľska. Nárast počtu pútnikov si v roku 1993 vyžiadala výstavbu kaplnky Panny Márie. Ani tá však ďalším nárastom pútnikov nepostačovala, preto sa zrodila myšlienka výstavby kostola. V septembri 2008 Mons. Tomáš Galis, biskup vtedy novovzniknutej Žilinskej diecézy, povolil na vrchu Živčáková stavbu kostola Panny Márie Matky Cirkvi

spolu s exercično-pastoračným zariadením. Zároveň od 19. októbra 2008 je vrch Živčáková oficiálne vyhlásená za mariánske pútnické miesto Žilinskej diecézy.

Po siedmich rokoch od začiatku výstavby Kostol Panny Márie Matky Cirkvi dňa 4. októbra 2015 slávnostne posvätil žilinský diecézny biskup Mons. Tomáš Galis. Tejto významnej udalosti sa zúčastnilo viacero biskupov – Mons. Ján Orosch, trnavský arcibiskup, Mons. Stanislav Stolárik, rožňavský diecézny biskup, vladyka Milan Šášik, eparcha Mukačevskej gréckokatolíckej eparchie na Ukrajine, vladyka Milan Lach SJ, pomocný biskup prešovskej archieparchie, Mons. Jan Graubner, olomoucký arcibiskup, Mons. František Václav Lobkowicz, ostravsko-opavský diecézny biskup a duchovný prior Českého veľkopriorstva rádu sv. Lazára Jeruzalemského. Na slávnosti sa zúčastnili aj predstavitelia spoločenského života, kňazi, diakoni, rehoľníci a rehoľné sestry a veriaci nielen zo Slovenska, ale aj z Čiech, Poľska a Maďarska.

Slávnosť sa začala v kaplnke Panny Márie odkiaľ kráčala procesia spolu s ostatkami svätého Jána Pavla II., svätých Andreja-Svorada a Benedikta, svätej Márie Goretti a blahoslavenej sestry Zdenky a smerovala k novému chrámu. Procesie sa zúčastnili všetci otcovia arcibiskupi a biskupi spolu s konsekrátorom Mons. Tomášom Galisom. Po prevzatí kľúčov od nového kostola nasledovala slávnostná svätá omša. Po spoločných litániách k všetkým svätým na oltár umiestnili ostatky svätých: Jána Pavla II., sv. Andreja-Svorada a Benedikta, sv. Márie Goretti a bl. sestry Zdenky, ako je zvykom a dávnou tradíciou pri posviacke katolíckych chrámov. **Kostol je obrazom tajomstva Cirkvi.** V ňom Boh prebýva medzi ľuďmi. Nech naplní kostol **i oltár, aby bol pripravený na Kristovu obeť. Nech sa pri oltári zhromažďujú Kristovi veriaci** modlil sa Mons. Tomáš Galis. Následne pomazal krizmou – svätým olejom oltár a spolu s ostatnými biskupmi aj steny kostola, aby bol chrám zasvätený kresťanskej bohoslužbe. Po zapálení kadidla sa stal kostol domom modlitby. Oltár, Pánov stôl na pamiatku Kristovej obety, pokryli bielym antependiom a pripravili na prvé slávenie svätej omše. Potom prevzal správca farnosti vdp. Ivan Mahrík od biskupa zapálenú sviecu, ktorou zažal všetky svieca na oltári a súčasne sa rozsvietili všetky svetlá v celom chráme. Na záver svätej omše podpísali listiny na pamiatku posviacky a vyslovili slová vďaky a uznania tým, ktorí sa o výstavbu chrámu najviac zaslúžili. Slávnosť konsekrácie sa skončila biskupským požehnaním, Pápežskou hymnou a hymnickou piesňou *Bože, čos' ráčil...* Celú slávnosť, ktorej sa zúčastnilo približne 12 000 – 15 000 pútnikov v živom prenose vysielala česká kresťanská TV NOE a v podvečer zo záznamu aj slovenská TV LUX.

Kapacita kostola je 2 500 ľudí. Hlavnú stenu za obojným stolom pokryje mozaika známeho výtvarníka Marka Ivana Rupnika SJ, ktorý spracoval aj ná-

vrh liturgického zariadenia. V suteréne pod kostolom budú dve miestnosti na prenocovanie pre pútnikov. V objekte je aj kaplnka sv. Jozefa, s kapacitou pre 150 – 200 ľudí, ktorá posluží na nočné adorácie. Veža kostola má vyhladkovú terasu, z ktorej je krásny výhľad na Beskydy, Javorníky a Rozsutec. Vrchol veže zdobi pozlátená koruna Panny Márie. Pri hlavnom vstupe do kostola na schodoch sú sochy vierozvestov sv. Cyrila a sv. Metoda. Ku kostolu plánujú pristaviť ešte exercično-pastoračné zariadenie. **Pán farár Mahrík, stále pripomína, že všetko úsilie musí byť podopreté modlitbami. Veď platí citát zo žalmu: ak Pán nestavia dom, márne sa namáhajú tí, čo ho stavajú.**

Táňa Hrašková

Spomienka na Národný pochod za život

Nebudete mi veriť, ale bol som niekoľko hodín v inom svete. Spolu so mnou tam bolo okolo stotisíc ľudí. Odhad síce hovoril o sedemdesiatich až osemdesiatich tisíc účastníkov, ale mne sa zdá, že ten odhad je nízky. Malé bábätka v kočíkoch či v náručíach svojich mamičiek, deti držiace za ruky oteckov aj mamičky, mnoho usmievaných mladých ľudí. Staršia generácia sa takmer strácala v tom množstve mladosti... Zúčastnil som sa totiž v Bratislave na Národnom pochode za život 20. septembra tohto roku. Bolo to niekoľko hodín radosti, lásky, pokoja, porozumenia, vzájomnej úcty a nádeje.

Zrazu sa mi zdalo, že existencia sveta, kde milióny matiek popravujú svoje nenarodené deti, kde ľuďom pre vieru odrezú hlavu, kde teror núti opustiť domovy, kde sa spoločnosť rozbíja drogami, hazardom a klamstvom. Tých niekoľko hodín bol tento náš svet vzdialený na milióny svetelných rokov. Bol to naozaj hlboký a nevšedný zážitok a možnosť vydať svedectvo.

Ďakujem Konferencii biskupov Slovenska a všetkým organizátorom za tento nevšedný zážitok. A na záver si požičiam jeden titulok z Katolíckych novín z 27. septembra t. r.: **Požehnaná nedela pre Slovensko.** **J. Krta**

Redakcia ďakuje nášmu dopisovateľovi pánovi J. Krtovi za jeho úprimné Slová. Pravdu povediac, redakcia očakávala priam záplavu príspevkov – spomienok na Pochod za život. No tento príspevok, žiaľ, je jediný. O to väčšia vďaka patrí autorovi týchto niekoľkých riadkov. **Redakcia**

(Pokračovanie zo s. 1)

tom“ nás na jednej strane nabáda, aby sme sa „nespoliehali na priateľov a príbuzných a snahu o spasenie neodkladali na budúcnosť, lebo ľudia zabudnú na teba skôr, než sa nazdávaš“, ale zároveň v tej istej kapitole kladie dôraz na rozvíjanie iného vzťahu: „**Rob si teraz priateľov uctievaním svätých**

Božích a nasledovaním ich skutkov, aby vás až sa pomínie, prijali do večných príbytkov (Lk 16, 9). Táto myšlienka sa mne osobne javí ako kľúčová. Veď načo by som napodobňoval príklady svätých, ak by efekt takejto imitácie bol jednostranne orientovaný iba na nebo a nevyšiel si, alebo dokonca ignoroval túto zem? Veď najlepšia príprava na večnosť sa dosahuje tým, ako prežívame pozemský život. Preto keď Tomáš Kempenský nazýva svätých „Božími priateľmi“ a jedna veľmi pekne spracovaná kniha životopisov svätých od slovenského jezuitu Rajmunda Ondruša ich nazýva „Blízki Bohu i ľuďom“, je to práve úcta k svätým, ktorá dokáže zbaviť naše myšlienky na smrť pochmúrneho a deprimujúceho nádychu a dáva reflexii na smrť pozitívnu črtu: podľa vzoru svätých žiť svoj život na zemi i po smrti v úprimnom, radostnom a oddanom zameraní na Boha.

Jasnú myseľ, úprimnú vieru, pokorné srdce a radostný prístup k Bohu a k životu Vám na príhovor toľkých svätých aj v týchto ponurých novembrových dňoch želá

Váš blumentálsky farár Branislav Čaniga

(dokončenie v nasledujúcom čísle)

Farská knižnica informuje

S skoro všetci poznáme životné múdrosti, ktoré sú zachytené v ľudových rozprávkach. Z generácie na generáciu sa šíri poznanie o riešení životných problémov v tej najjednoduchšej forme. Jednou z tých mojich obľúbených je aj rozprávka o troch grošoch. Prečo ten obsirný úvod? Lebo do našej obnovenej farskej knižnice pribudla publikácia autorky **Emily Ackermanovej Tretí groš (vydavateľstvo Porta Libri, 2015, 166 s.)** a nepríbudla do sekcie detskej literatúry, ale má svoje miesto medzi publikáciami určenými dospelou populáciou. Príčinu vysvetľuje podtitulok knižky – *Ako sa s láskou postarať o svojich starších rodičov.*

Vďaka životným podmienkam v našich zemepisných šírkach sa reálne predlžuje ľudský vek, dožívame sa vyššieho veku, tešíme sa, že sa na rodinných stretnutiach stretávajú úplne prirodzene tri-štyri generácie. Nie je javom náhodným, že malý školáčik píše sloh o prázdninách o tom, ako bol u prastarých rodičov na návšteve. Ale väčšina z nás, teda príslušníkov strednej generácie, sme klasifikovaní ako sendvičová generácia – staráme sa o svoje potomstvo a chceme zvládnuť aj potreby našich žijúcich rodičov, resp. starých rodičov. A tu máme často hlavu v smútku. Veď deň má len 24 hodín, víkend je príliš krátky, byt leďva stačí pre dorastajúce deti, pracovné nároky sú stále tvrdšie... Ako, kde a kedy riešiť investície tretieho groša? A práve o tomto probléme je táto publikácia. Jednoducho a nenápadne nás autorka na vlastných skúsenostiach učí byť nežnou opatrovateľkou, rozhodnou učiteľkou, vnímajúcou spolupútničkou, empatickou poslucháčkou, jednoducho všetkým, čo potrebujeme v starobe – byť naporúdzí našim rodičom. Celá kniha je prechutá láskou a modlitbou, ktorá nám dáva silu a trpezlivosť na túto neľahkú etapu života, pred ktorou máme

(Dokončenie na s. 8)

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po - Pi: 9,00 - 11,00 h; poobede Po - Št: 14,30 - 16,30 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

Aktuálny omšový poriadok a spovedanie pozri v rubrike **OZNAMUJEME**.

• **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (maď.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; • **v sobotu:** 6,30; 18,00 h; • **sviatok v pracovný deň:** podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** podľa oznamov.

Počas školského roka:

sv. omša pre mládež a birmovancov: utorok - 18,00 (spieva zbor Běčkari)

sv. omša pre deti: nedeľa - 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

• vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h; • v **prvopiatkovom týždni** aj pri ranej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h; • v **sobotu** po skončení ranej sv. omše, ktorá začína o 6,30 h a večer pri sv. omši o 18,00 h; • v **nedeľu dopoludnia** pri sv. omšiach o 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 h.

FATIMSKÁ SOBOTA

7. 11. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe posvätného ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 21. 11. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

• v **stredú** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

• **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

• **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz s psychológom a raz s lektorom prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia snúbencov sú v pondelky o 18,00 h - jednotlivé dátumy nájdete na farskej webovej stránke. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša.

• **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorok a stredy o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

Farská knižnica opäť ponúka svoje služby: v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 - 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **právna:** v stredu 15,30 - 17,30 h, I. a 3. štvrtok 9,00 - 11,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa od septembra budú schádzať každý druhý štvrtok v mesiaci.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA NOVEMBER

Všeobecný:

Aby sme sa dokázali otvoriť osobnému stretnutiu a dialógu so všetkými, aj s tými, ktorí majú iné presvedčenie a názory ako my.

Evanjelizačný:

Aby pastieri Cirkvi hlboko milujúci zverené im stádo, mohli ho účinne sprevádzať na ceste spásy a aby posilňovali nádej.

Úmysel KBS:

Aby sme si pri slávení sviatku Krista Kráľa uvedomili, že Kristus je Kráľom neba i zeme. Kráľom Cirkvi putujúcej trpiacej i oslávenej.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

1. 11. 31. **nedeľa v cezročnom období. Všetkých svätých**
2. 11. **Spomienka na všetkých verných zosnulých;**
9. 11. **Výročie posviacky Lateránskej baziliky;**
11. 11. **Sv. Martina z Tours, biskupa, hlavného patróna Bratislavskej arcidiecézy**
21. 11. **Obetovanie Panny Márie**
22. 11. **Krista Kráľa**
29. 11. **Prvá adventná nedeľa**

OZNAMUJEME

- **Sväté omše v nedeľu 1. novembra** na - **Slávnosť Všetkých svätých** budú podľa nedeľného bohoslužobného poriadku.
- **Dušičková pobožnosť a Spomienka na verných zosnulých** bude v nedeľu 1. novembra o 15,00 h pri hlavnom kríži na Ondrejskom cintoríne. V našom kostole bude v pondelok 2. novembra po svätých omšiach, ktoré sa začínajú o **6,30 a 16,30 h**.
- **Sväté omše 2. novembra** budú ako v pracovný deň.
- **Veriaci, ktorí v deň Spomienky na všetkých zosnulých** (2. 11.) nábožne navštívi kostol alebo kaplnku, pomodlí sa Modlitbu Pána a urobí vyznanie viery (Verím v Boha), **môže získať úplné odpustky**, ktoré sa môžu privlastniť iba dušiam v očistci. Okrem tohto sa žiada splniť tri podmienky: **svätá spoveď** (krátko predtým alebo potom), **sväté prijímanie** (najlepšie v ten istý deň) a **modlitba na úmysel Svätého Otca** (stačí Otčenáš, Zdravas' a Sláva). Vo všeobecnosti **treba vylúčiť akúkoľvek pripútanosť k hriechu aj k všednému**. Tieto odpustky možno získať od 12. hodiny 1. novembra od až do polnoci.
- **Veriaci, ktorí nábožne navštívi cintorín** a aspoň mysl'ou sa pomodlí za zosnulých, **môže získať odpustky, ktoré sa môžu privlastniť iba dušiam v očistci**, raz denne od 1. do 8. novembra. Treba splniť aj ďalšie podmienky. Jedna spoveď však stačí na všetky odpustky.
- **Omšové úmysly** na december sa budú zapisovať v utorok **3. novembra** v seminárnej miestnosti FÚ na Vazovovej **8 od 16,00 h**.
- **Prezentácia.** Pozývame vás v nedeľu 15. novembra 2015 o 15,00 h do blumentálskeho farského klubu na Vazovovej 8 na prezentáciu „Palmýrske slzy - modlitba za pokoj v Sýrii“, v rámci ktorej Vám blumentálsky farár Mgr. Branislav Čaniga priblíži zajordánske teritória Svätej zeme - Jordánsko, Libanon a Sýriu z obdobia pred vypuknutím krvavého konfliktu v Sýrii.

(Dokončenie zo s. 7)

všetci bázeň, či si to už priznáme alebo nie. Atmosféra, ktorá plynie z knihy, je hlboko upokojujúca a jej jednoduché príklady nám dávajú obrovskú silu a nádej, že sa to dá, ako v tej rozprávke, žiť ten tretí groš dôstojne a s láskou, že to ale nie je vôbec ľahké, to máme skoro všetci vyskúšané na vlastnej koži.

Táto publikácia ale nie je určená na jesenné dlhšie večery, aby sme sa ňou zahriali, je to akoby životná učebnica, cez ktorú máme my zahriať tých, ktorí strávili svoj život rozdávaním lásky a ohňa nám. Rodinný krb lásky nesmie nikdy vyhasnúť, taký je generačný odkaz tejto knihy a autorka nám pomáha nájsť návod na udržiavanie stáleho ohňa.

Monika Šandorová

Blumentál, vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bratislava Blumentál, Vazovova 8. **Zodpovedný redaktor: Xénia Duchoňová. Cenzor: Branislav Čaniga. Spolupracovníci:** Ján Sitár, Daniel Dian, Stanislav Čúzy. S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave zo dňa 16. 12. 1997 č. 4264/97. Príspevky v rozsahu maximálne dve normostrany, návrhy a pripomienky k farskému časopisu môžete dať v zalepenej obálke do sakristie farského kostola alebo do farskej kancelárie pod zn. časopis Blumentál, resp. poslať na **mailovú adresu: blumdux@centrum.sk**. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy príspevkov. Sadzba: Forma, s. r. o. Tlač: VEDA, Bratislava. **Internet: www.blumental.sk.**